

Джерела

1. Бабажанов А. Х. Портрет – изображение человека. Молодой ученый. 2012. № 5. С. 391 – 395.
2. Вежневцев І. Л. „Музичний портрет”, жанри *mélodies* і *chanson* в камерно-вокальній творчості Франсіса Пуленка. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: зб. наук. пр. Вип. XXXXI, 2018. Київ: Міленіум, 2018. С. 201–209.
3. Казанцева Л. П. Музыкальный портрет. Москва: НТЦ Консерватория, 1995. 124 с.
4. Ли Юнь Цзе Жанр музыкального портрета в фортепианном творчестве композиторов XIX века. / Вести Института современных знаний, № 2, 2010. С. 56–60.

УДК 7.071.1:[316.61:7.038.6](045)

Микуланинець Леся Михайлівна,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

МИТЕЦЬ В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ВИМІРІ ПОСТМОДЕРНІЗМУ

Друга половина ХХ століття охарактеризувалася трансформацією суспільно-культурної свідомості, що отримала своє вираження в мистецтві постмодернізму. Зазначений напрям заявив про антропологічну кризу, розчарування у високих етичних ідеалах, абсурдності людського буття. Одночасно з цими процесами декларується необхідність заново відкрити індивідуальний світ суб'єкта, відновити його цілісність, знайти власне «Я» (Ж. Бодріяр, Р. Барт, Д. Дерріда, Ж.Ф. Ліотар, М. Фуко, М. Хайдеггер та ін.). Оскільки рушійною силою історичних та цивілізаційних подій найчастіше постає майстер, то розуміння змісту матеріальних і духовних надбань другої половини ХХ століття відбувається крізь призму об'єктивізації соціальної ролі креативної персони. Метою публікації є – осмислення значення творчої особистості в постмодернізмі.

Проблема усвідомлення суспільного призначення митця не є новою в гуманітаристиці. Вона розглядалася провідними мислителями майже всіх

епох. Від античності до бароко він тлумачився, переважно, як несвобідний індивід, діяльність якого підкорена владі Абсолюту (фатуму або Богу). Класицизм запропонував раціональний тип людини, яка силою власного розуму впливає на онтологічні процеси. Романтизм акцентував увагу на приватному світі героя, його творчому початку. У модернізмі персона трактувалася як вільна і автономна субстанція, хоча і вміщена в соціум. Для неї єдиним визнаним авторитетом було суб'єктивне розуміння буття. Це привело до того, що майстер сам вирішував в яку добу жити (через сповідування певних філософських ідеалів), обирав свою естетичну концепцію та реалізовував її у власній діяльності.

Постмодернізм руйнує ті філантропічні моделі, які функціонували до ХХ століття. Зазначений напрям є досить неоднозначним і суперечливим: він прагне поєднати риси різноманітних історичних періодів, і разом з тим, залишається фрагментарним та дискретним; возвеличує культ унікальної незалежної особистості й водночас орієнтується на пересічного «споживача» мистецьких творів; відтворює хаос і намагається раціонально осмислити духовні цінності.

Соціально-політична невизначеність, домінування масової свідомості, втрата національної та культурної ідентичності активізують проблематику, пов'язану з конструюванням образу постмодерністського митця. В наукових джерелах поки що немає чітко сформульованих критеріїв виявлення типу креативної персони, визначення її місії в другій половині ХХ – початку ХХІ століття. Однак, проаналізувавши вимоги, які ставить доба до художника, можемо запропонувати власне бачення його особистісної «моделі».

Однією з доволі поширених – є реконструктивна. Вона ґрунтується на відновленні в образі майстра антропологічних постулатів різних історичних періодів та їх модифіковане впровадження у сучасну духовну практику. У цьому вимірі автор сприймається відкритим для всіх, він осягає світ як символічний простір, проте проникнення ним у сенс

цивілізації є досить поверхневим. Герой постмодернізму прагне до легкого буття, що відображає радикально змінений (по відношенню до другої половини ХХ століття) стан суспільства. Такий імідж митця має риси колажу, оскільки суб'єкт самостійно вибирає епоху в якій побутує, цінності, ідеали й реалізовує їх в своїй діяльності. Причому, у певних життєвих ситуаціях, у залежності від конкретних умов, доктрина його власної творчості може трансформуватися. Тобто, виділяючи з культурної пам'яті уривки уявлень про суб'єкта та його онтологічні виміри, втілені у певних стилях й напрямках, художник будує власну еклектичну свідомість.

Разом з тим, існує інше бачення концепції митця. У ньому домінує критика та неприйняття філософських засад попередніх епох, намагання відкрити альтернативні шляхи еволюції для людства, через переосмислення сутності креативної персони, конструювання її якісно нового типу. Заперечення всього цивілізаційного спадку є точкою відліку для становлення майстра. Створення художніх зразків, які не мають аналогів в минулому і поривають з традиційним баченням духовності, стають ціллю його діяльності.

Слід відмітити, що представлені моделі свідчать про пошуки адекватного і об'єктивного усвідомлення митця, яке в принципі неможливо у постмодернізмі. Таке становище є показовим, воно ілюструє суб'єктивізм даного періоду. Тому будь-який дослідник, який займається антропологічними питаннями, сам створює імідж креативної персони.

Постмодерністський майстер: транслює визначальні риси своєї доби; відтворює абсурдність існування особистості; поєднує в єдине ціле різні цивілізації, філософські системи, релігійні погляди тощо; театралізує культурне буття і навколишню дійсність. В епоху постмодернізму виникає ілюзія, що художник наділений великими можливостями, а його праця є абсолютно вільна від будь-яких табу. Одночасно, діючи в ситуації

гуманістичної кризи, творець дуже часто залишається безособистісним, непотрібним і незрозумілим суспільством.

УДК 781.6:786.2.089.8Скорик

Пуйова Валентина Іванівна,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИТЯЧОГО ФОРТЕПІАННОГО АЛЬБОМУ МИРОСЛАВА СКОРИКА

Проблема стильової інтерпретації фортепіанних творів займає важливе місце у виконавському мистецтві, сукупність стильових засобів та прийомів художньої виразності, відображають естетичні погляди різних суспільних груп певної епохи або творчого напрямку, що склалися у історичній ретроспективі.

Як підкреслює К.Івахова [2], Мирослав Скорик – виразник прогресивних новаторських тенденцій в українській музиці. Його творча концепція виявляється в постійному використанні невичерпних можливостей українського, зокрема карпатського, фольклору та народних форм музикування. Рисами композиторського почерку є лаконічність і, водночас, змістовність висловлювання, класична чіткість форм, яскрава національна визначеність. У своїй творчості композитор втілює увесь спектр класичної академічної та розважальної музики ХХ сторіччя. Фортепіанна музика М.Скорика позначена різножанровістю, стильовою багатоманітністю, художньою своєрідністю, вона природно поєднує універсальні засади, сформовані в провідних європейських композиторських школах, і національну характерність, досконале володіння сучасною системою музичної виразності, і демократичність

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>